

NSPRV

NEZAVISNI SINDIKAT PROSVETNIH RADNIKA VOJVODINE

Novi Sad, Trg Slobode 3 tel/faks: 021/6616-886, 025/420-093, 023/515-757
e-mail: sindiso@sbb.rs, nsprv@open.telekom.rs, nsprv.zr@open.telekom.rs

*„Ако ствари измичу нашој контроли,
претварајмо се да смо их организовали“
(Charles-Maurice de Talleyrand-Perigord)*

ПУНО ХТЕЛИ – ПУНО ЗАПОЧЕЛИ

Штрајк је го, живео штрајк!

Упорни покушаји једног од синдиката да увуче и остале у авантуру звану штрајк, након неуспешног протеста и обуставе на почетку школске године и поновљених једнодневних штрајкова упозорења у октобру, уродио је плодом, те су успели покренути и друге синдикате на ову социјалну акцију. И тако је отпочео још један у низу неуспешних штрајкова у просвети, Одлуком Штрајкачког одбора од **29.** октобра ове године и са врло проблематичним штрајкачким захтевима од којих је крунски био изузеће просвете од смањења плата, доношење платних разреда за све запослене у јавном сектору, доношење новог кровног закона и закључење Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика. Исхитрена одлука једног од синдиката није нашла разумевање и код других, па ни код НСПРВ и СРПС, који су нешто касније упозорили да се први захтев, ма колико год он био оправдан, не може реализовати јер је дан раније, **28.** октобра ступио на снагу Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник“ бр. **116/14** од **27.10.2014.г.**) као ни захтев о платним разредима за све јавне службе, јер под појмом јавних служби, тачније јавне управе и држава и струка разликују оне јавне делатнике чије се зараде финансирају из буџета и оне који су запослени у јавним предузећима који би требали пословати на други начин и пунити исти онај буџет који ови први празне. Осим тога, глас разума је упозоравао и да за доношење кровног закона треба више времена него што се то може остварити штрајком који, ма какав био, ма колико био успешан, мора једном имати и крај.

Стога је НСПРВ донео одлуку коју је касније потврдило и Председништво СРПС-а да листу захтева редукује на два: закључивање ПКУ, коме се већ назирало истек времена на који је закључен и доношење новог начина финансирања плата у јавном сектору кроз платне разреде, а на основу већ више година прокламованих принципа (зарада за најједноставније послове реда величине изнад минималца и однос плата у основним и средњим школама **1:3**, односно **1:5** у универзитетском образовању за плате запослених на најједноставнијим пословима и плате запослених који су носиоци делатности, при томе су и НСПРВ и СРПС јасно рекли да не одустају од борбе за бољи материјални положај и квалитетнију школску легислативу, али да то ни у ком случају не може бити краткорочни циљ, јер се ради о процесима који трају, а сваки штрајк мора бити и орочен, како би сваки учесник у њему знао до када ће трајати и које су евентуалне санкције за учешће у штрајку.

Нажалост, глас разума није допро до оних који су „сву ову кашу замешали“ и на Штрајкачком одбору 4 синдиката, ма шта год то значило, одржаном **05.11.** потврдили су захтеве од **29.** октобра и тиме показали да им циљ није остварење захтева које су поставили, већ да им је циљ штрајк, а не да је штрајк средство којим се могу остварити прокламовани циљеви. Време које је уследило само је то потврдило. На њихову жалост, иако су очекивали око **80%** запослених да подржи њихове захтеве, то се десило у свега половини тог процента, иако су изјаве које су давали синдикати биле да је у штрајку око **60%** школа, при чему је Министарство имало потпуно друге податке и по којима је проценат школа у штрајку (наравно не и проценат од свих запослених) био у шпицу штрајка око **40%**, при чему је штрајк омануо управо у највећим центрима – Београду и Новом Саду, где је штрајка било у свакој петој школи. Наравно, израз штрајк овде треба узети са резервом, јер је то што је звано штрајком био рад са скраћеним часовима од **30** минута и у половини школа са скраћеним часовима (звонило се на **30** минута), а у другој половини школа са редовним часовима и делом школа да су штрајкачи напуштали одељења, а делом школа где су (да не поверујете) седели у одељењу и ништа нису радили последњих **15** минута. Тако је хаос био потпун, па се десило да су поједини чланови Штрајкачког одбора давали изјаве и типа да у Београду штрајкује **300** школа, иако их има за петину мање, а да новинари који су желели то да забележе, никако нису успели да пронађу школе у којима су сви часови трајали **30** минута и сви запослени били у „штрајку“. И тако су они због којих смо изгубили право на штрајк, као последицу штрајка из **2011.** године, пошто су просветне власти, доносећи нове законе о основној и средњој школи, у њих уградили ограничавање права на штрајк кроз члан **79.** Закона о основном образовању и васпитању и члан **92.** Закона о средњем образовању и васпитању („Сл. гласник РС“ бр. **55/13**). И уместо да наставе борбу да се просвети врати право на штрајк, они су били упорни да организују квази штрајк са захтевима о којима нико не жели ни да разговара, па их самим тиме не може ни испунити, не водећи рачуна да ће последице овакве авантуре после почетне какве-такве добити за њих и друге синдикате на крају донети свима штету. Једино што се позитивно десило између те две одлуке јесте чињеница да су ипак одустали од првобитне намере да у штрајку не раде ништа сем непосредне наставе у трајању од **30** минута, јер су схватили да би на тај начин евентуална санкција могла бити и умањење плата чак за **2/3** за време проведено у штрајку, па су начин реализације рада у штрајку дефинисали на начин како су га прописали поменути закони о основном и средњем образовању и васпитању – рад са минимумом процеса рада у трајању од **30** минута, јер нису били сигурни да ли ће Министарство применити одредбу Закона о штрајку да запосленом за време штрајка припадају сва права осим права на зараду.

И штрајк је почео, у почетку су и једна и друга страна саопштавале број школа у штрајку који се наравно разликовао и који, узев овако или онако, није прелазео ни половину школа, а о броју запослених шпекулисало се, пошто несређено стање у просвети дозвољава и такву могућност. Евидентно је да бројне школе чланице нису послушале апел својих руководства и Штрајкачког одбора, али да су у штрајку биле и бројне колеге које нису синдикално организоване, али су се по принципу солидарности прикључиле онима који имају синдикалну књижицу неког од ових синдиката. И тако су штрајкачки ратовали са туђом војском и као свој резултат приказивали „туђе“ школе и и колеге које припадају другим синдикатима или нису чак ни синдикално организоване и на тај начин „твдиле пазар“ попут чувенога Шарла

Мориса Таљерана, из наднаслова, иако вероватно за њега и нису ни чули. Принцип је исти. Међутим, за разлику од чувеног Наполеоновог министра спољних послова који се показао као један од највештијих дипломата у историји, пошто је успео и након Наполеоновог пораза, односно пораза Француске, на Бечком конгресу изборити да пораженој Француској остану исте границе као и пре рата, лидери 4 синдиката сасвим сигурно не само да неће остварити готово ни један од прокламованих захтева, већ ће сасвим извесно смањити проценат синдикално организованих радника запослених у српском образовном систему, што је на крају био случај и након сваког досадашњег (мање или више) неуспешног штрајка.

Уместо да, кад је постигнут какав-такав резултат – завршен и усаглашен рад на изменама и допунама ПКУ и завршен и усаглашен рад на изменама и допунама кривног закона, те добијено, од премијера, обећање да ће део зараде умањен кроз непосредну примену Закона о привременом уређењу основица... бити враћен запосленима којима су плате умањене и да ће синдикати бити укључени у рад Радне групе за израду Закона о јавној управи (платних разреда), те да ће приликом имплементације тог закона просвета имати приоритет, са другом страном закључе споразум, протокол или неки други писани документ, они су све то одбили и, након наводно још једне сесије Штрајкачког одбора ствар вратили на почетак саопштењем и Одлуком од **10.12.** о.г. у коме су поновили старе захтеве и најавили штрајк, да не поверујете, до испуњења свих штрајкачких захтева, као и да ће исти радикализовати тиме што неће закључити оцене ђацима и завршити прво полугодиште, те **22.12.** о.г. организовати (незакониту) обуставу рада и протест испред Скупштине и Владе Републике Србије.

У новонасталој ситуацији јуче је одржана седница РКО НСПРВ за ЗБО на којој се анализирао досадашњи ток штрајка и све што се уз и око штрајка дешавало, чланови РКО НСПРВ за ЗБО су једногласно прихватили извештаје о преговорима са ресорним министарствима и са жаљењем констатовали да није удовољено захтевима НСПРВ у целости, али као позитивно оценили чињеницу да је завршен посао око израде измена и допуна ПКУ и измена и допуна кривног закона и да је са Министарством просвете постигнут висок степен сагласности око ових докумената, а да се о једном и другом акту нису изјаснили представници Министарства рада и Министарства финансија и да је због тога успорен процес закључивања ПКУ и слања ЗОСОВ у редовну процедуру. Што се тиче захтева око платних разреда, односно Закона о јавној управи, за њега је надлежно Министарство за државну управу и локалну самоуправу и синдикат је заинтересован да се активно укључи у процес доношења овог закона, али је након јучерашње седнице на којој је Влада Републике Србије усвојила Закон о буџету, свима било јасно да ће политика плата и у наредној буџетској години бити уређена на основу одредби Закона о буџету за **2015.** годину, а да ће се плате по основу другог начина финансирања јавног сектора, укључујући и просвету, примењивати тек променом овог закона, било да се увођење платних разреда деси појединачно или фронтално за све јавне службе. Иако незадовољни чињеницом да још увек нема могућности да се платни разреди примене, чланови РКО НСПРВ за ЗБО сматрају да су престали разлози за штрајк по основу тог захтева, јер је и потпредседница Владе и ресорна министарка г-ђа Удовички, јавно прокламовала да ће се платни разреди, тачније Закон о јавној управи радити од пролећа **2015.**, а у примену ући у наредне две године. Први евентуални рок за то могао би бити јесен **2015.** године, односно датум када Влада буде усвајала ребаланс буџета за **2015.** годину, а до тада „много воде протећи ће

Дунавом“ и сасвим је сигурно да нема тога синдиката који би могао до тога дана штрајковати, па макар и у складу са законом.

Чланови РКО НСПРВ за ЗБО једногласно су донели Одлуку да не прихватају радикализацију штрајка у току на начин како је то изнела г-ђа Јанковић, портпарол УСПРС, наводно у име Штрајкачког одбора и сматрају да оправдани захтеви за побољшање материјалног положаја у просвети не смеју угрозити регуларност првог полугодишта, нити децу довести у било какав неповољнији положај. На крају крајева, НСПРВ је то и показао, организујући штрајк селективно, у различите дане, једном недељно, желећи на тај начин показати своје незадовољство стањем у просвети, али и што мање нашкодити регуларности наставе у провом полугодишту ове школске године. РКО НСПРВ за ЗБО је оценио изјаву поменуто портпаролке УСПРС да се незакључивањем оцена и недељењем књижица Штрајкачки одбор бори за права деце као чисту демагогију и стога је донео напред наведену Одлуку. РКО НСПРВ за ЗБО сматра да је због чињенице да је Влада усвојила Закон о буџету онемогућена реализација примене платних разреда (успут речено Закон није ни у форми преднацрта или било какве радне верзије) престала могућност да се штрајком овај циљ оствари и сматра штрајк окончаним. Ову Одлуку Одбор је донео великом већином гласова. Међутим, уколико поједине синдикалне организације и даље инсистирају на реализацији штрајка, Одбор их у томе неће спречавати, али их подсећа да не излазе из законских оквира и да ће у том случају имати пуну заштиту Синдиката, без обзира на то да ли су штрајк окончали или наставили.

У току дискусије и поводом тачке 2. и 3. дневног реда, Одбор је изразио велико незадовољство начином на који су представници Синдиката у Штрајкачком одбору заступали интересе и раније донете захтеве ИО НСПРВ и Председништва СРПС и по окончању штрајка покренуће иницијативу за санкционисањем представника СРПС-а у Штрајкачком одбору који нису заступали једине одлуке и захтеве које су формулисали и донели органи Синдиката.

Било како било, показало се да је истинита она народна – „Што се грбаво роди, то време не исправи“, као и она друга – „Динар дам да се у коло ухватим, али два да из њега изађем“. Показало се, наравно, и зашто се није из кола изашло кад се ипак могло и када је један део Штрајкачког одбора за то био – циљ некима и није био да штрајком остваре захтеве, већ да што дуже остану у штрајку. Ово се види и из чињенице да је у последњем саопштењу УСПРС било позива на грађанску непослушност и сл. Ипак, истине ради, да кажемо да су и ово чланови Одбора НСПРВ једногласно одбили.

Свим колегама који су учествовали у штрајку захваљујемо, као и колегама који нису чланови, а подржали су нас. Захваљујемо и родитељима и ученицима који су имали разумевања за наш протест и желимо им да успешно заврше прво полугодиште и да на уместо допунских/додатних настава и часова надокнађивања пропуштеног градива, време проводе у окружењу својих породица и прославе наступајуће благодане.

Нови Сад, 16.12.2014.год.

проф. Хаџи Здравко М. Ковач,
генерални секретар НСПРВ

